

- reportasjeleder Trygve Jordheim
- kristenliv@vl.no
- tips til avdelingen: 22 310 381
- flere nyheter på vl.no/kristenliv

kristenliv

Feirer nytt år med Jesus i sentrum

14



Foto: Jan Inge Haga/arkiv

Ypper seg helt i toppen



Frøyland og Orstad kirke på Jæren er ikke mer enn to år gammel. Likevel er den helt oppe på annenplass på listen over best gudstjenestebesøk i Den norske kirke. Bare Stavanger Domkirke har flere deltakere på gudstjenestene. Brydalen i Hamar bispedømme ligger helt på bunn.

12

Fra vigslingsgudstjenesten i Frøyland og Orstad kirke i desember for to år siden. Det første året var det i snitt 285 personer på gudstjenestene.

På Norges–toppen i gud

Jan Arild Holbek
jan.arild.holbek@vl.no 22 310 439

Stavanger–dominansen er total når det gjelder guds–tjenestedeltakelse i Den norske kirke.

De fire menighetene med høyest gudstjenestetall er alle tilhørende Stavanger bispedømme. Og størst blant dem er Stavanger domkirke. Det viser en oversikt som KIFO, Stiftelsen Kirkeforskning, har bearbeidet og som Vårt Land har fått tilgang til.

Ulik profil. – Det er interessant å legge merke til at menigheter med svært ulik gudstjenesteprofil topper listen, sier KIFO-forsker Hans Stifoss-Hanssen. I Stavanger domkirke er det i gjennomsnitt 301 mennesker på hver gudstjeneste. På de neste plassene følger Frøyland og Orstad menighet (285), Nærbø

relevant for «moderne» mennesker. Bymenigheten Sandnes, som for øvrig er den eneste godkjente såkalte «valgmenighet» i Den norske kirke, har mye av den samme profilen som Nærbø og Frøyland og Orstad.

Ulike behov. – Besøkstillene viser at det er behov for både den klassiske gudstjenesten, slik den feires i Stavanger domkirke, og for de nye, eksperimentelle gudstjenesteformene som disse andre menighetene har forsøkt allerede før Kirkemøtet har rukket å vedta dem, sier Pettersen.

Både han og Wirgenes i Kirkerådet peker på at flere av menighetene med høy gudstjenestedeltakelse også har utmerket seg med storsatsing på trosopplæring og arbeid blant barn og unge.

Stavangerbispen understreket behovet for ulike gudstjenesteformer.

– Stavanger har et veldig variert gudstjenesteliv, og vi ser at forskjellige gudstjenester trekker mange mennesker. Det sier noe om at vi må jobbe for mangfoldet, mener Erling Pettersen.

Flere verktøy. Hans Stifoss-Hanssen i KIFO legger også vekt på at «det er flere verktøy som fører til høy gudstjenestedeltakelse»: – De som jobber med kirkeveksttenkning er opptatt av at aktivitet skaper fremmøte. Mye forskning viser at det ikke er det eneste som har effekt.

KIFO-forskeren peker på at det er stor søkning til domkirke-menighetene. Stavanger domkirke topper gudstjenestestatistikken, og Nidarosdomen er nummer sju på landsstatistikken.

– Høy kirkesøkning er også knyttet til liturgisk orientert og kulturelt preget gudstjenesteliv. Blant andre domkirkene har en slags katedral- og kulturkirkeprofil, som tydeligvis mange mennesker ønsker, sier Stifoss-Hanssen.

Domkirkenes rolle. Paul Erik Wirgenes i Kirkerådet sier at domkirkene har en egen rolle i Den norske kirke:

– Ut fra den rollen er domkirkene nødt til å gjennomføre gudstjenester med høy kvalitet. Vi vet at mange av domkirkene og de andre menighetene på listen over antall gudstjenestedeltakere, har arbeidet bevisst med utvikling av gudstjenestelivet. Det er en sammenheng mellom innsats og resultat, og det er inspirerende fastslår Wirgenes.

Han peker på at den forestående gudstjenestereformen i Den norske kirke vil kreve mye av menighetene:

– Ikke minst reformens vekt på involvering vil få konsekvenser for gudstjenestearbeidet.

Wirgenes har merket seg at en

GUDSTJENESTER I DEN NORSKE KIRKE

I 2009 ble det registrert 6,3 millioner deltakere på gudstjenester i Den norske kirke. Det utgjør 1,6 besøk pr. medlem i gjennomsnitt. Hver søndag er det i gjennomsnitt 86.000 som deltar på gudstjeneste i Den norske kirke. Tilsvarende tallmateriale for Den katolske kirke og frikirkesamfunn finnes ikke.

I gjennomsnitt var det 93 personer til stede på hver gudstjeneste i De norske kirke, en færre enn året før.

Stavanger bispedømme har høyest gudstjenestedeltakelse: I gjennomsnitt 121 personer pr. gudstjeneste. Lavest gjennomsnittsdeltakelse har Hamar bispedømme (74). Stavanger har 2,2 kirkebesøk pr. medlem i året, Agder og Telemark 2,0, Hamar 1,4 og Oslo 1,3.

menighet i Oslo bispedømme, Lommedalen, er blant menighetene med høyest gudstjenestedeltakelse. Lommedalen er ei lita bygd i Bærum som de siste tiårene har hatt stor innflytting.

Arbeidskirker. – I et bispedømme der mange menigheter har lav gudstjenestedeltakelse, er det spennende å se at Lommedalen har lyktes så godt. Lommedalen har en praktisk, moderne arbeidskirke med høye estetiske kvaliteter og flinke folk. Det er fint å se at noen arbeidskirker ikke bare får økt deltakelse de første årene, men opplever vekst over lang tid. I Lommedalen er en menighet som har jobbet bevisst med gudstjenestene og med trosopplæring for barn og unge, fastslår Paul Erik Wirgenes.

De mange nybygde kirkene i Stavanger bispedømme blir også fremhevet som en viktig årsak til det høye antall gudstjenestedeltakerne i den delen av landet. Siden 1987 er en fjerdedel av alle Den norske kirkes nye kirker blitt bygd i Rogaland.

– Det er ikke overraskende at det er flest gudstjenestedeltakere på Sørvestlandet. Dette bekrefter at det er regionale forskjeller i religiøs aktivitet i Norge, og at den mer aktivitetspregede kristendommen er mest utbredt i denne del av landet. En liste over alle menigheter i Norge med mer enn 150 gudstjenestedeltakere, ville inneholdt en haug med menigheter fra Sørlandet og Rogaland, fastslår Hans Stifoss-Hanssen.

Fullt i benkeradene under en salmekveld i Stavanger domkirke i 2009. Også under gudstjenestene er kirken godt besøkt, med 301 besøkende i snitt.

Foto: Heidi Marie Lindekleiv/arkiv



stjenestedeltakelse



Fem suksesskriterier

Jan Arild Holbek

jan.arild.holbek@vl.no

22 310 439

Paul Erik Wirgenes, avdelingsdirektør i Kirkerådets avdeling for menighetsutvikling, peker på fem suksesskriterier i gudstjenesteliv:

■ Deltakelse og involvering. Det er verdifullt at mange, både ansatte og frivillige medarbeidere i menigheten, er med i forberedelse og gjennomføring av gudstjenesten

■ Gudstjeneste må berøre både tanke og følelser. Dypest sett handler gudstjenesten om glede: Vi feirer Jesu oppstandelse.

■ Det er på sikt sammenheng mellom kvalitet og deltagelse.

Dersom flere skal komme må gudstjenestene forberedes slik at folk opplever at gudstjenesten er viktig. Kvalitet innebærer at alle aktører er godt forberedt og vet hva de skal gjøre.

■ Gudstjenesten må oppleves som viktig i menighetens liv. Gudstjenesten må være noe man snakker om både i forkant og etterkant.

■ Gudstjenesten er viktig i lokalmiljøet, og gudstjenestelivet blir enda bedre når menigheten spiller på lag med det som ellers skjer i lokalmiljøet. Samarbeid med andre aktører, for eksempel kulturliv og annen lokal forningsvirksomhet.

FLEST GUDSTJENESTEDELTAkere:

Menighet	Antall
Stavanger domkirke	301
Frøyland og Orstad, Stavanger	285
Nærbø, Stavanger	276
Bymenigheten Sandnes, Stavanger	273
Flekkerøy, Agder og Telemark	272
Lommedalen, Oslo	272
Nidaros domkirke/Vår Frues kirke, Nidaros	269
Ulstein, Møre	248
Varhaug, Stavanger	248
Kongsberg, Tunsberg	246
Vågsbygd, Agder og Telemark	240

FÆRREST GUDSTJENESTEDELTAkere:

Menighet	Antall
Brydalen, Hamar	12
Hem, Tunsberg	17
Kvalsund, Nord-Hålogaland	20
Berle, Bjørgvin	20
Fjågesund og Kilen, Agder og Telemark	22
Jelsa, Stavanger	22
Tyssedal, Bjørgvin	22
Øyfjell, Agder og Telemark	23
Nes, Tunsberg	23
Hof i Finnskog, Hamar	24
Sjøli, Hamar	24
Øverdalen, Møre	24

Kilde: KIFO

“UNDERVEIS”

Sommerseminar 2011
på Bakketun folkehøgskole med fokus på
pilegrimstanken.

25. - 30. juli

Bibeltimer v. Anfin Skaaheim

Se program på www.bakketun.fhs.no
Kurset arrangeres i samarb. med Normisjons Seniorarbeid.
obs! Rabatt for tidlig påmelding.

Bakketun FHS: 74049100 /93416538